

Študijski program za izpopolnjevanje iz bibliotekarstva

Novosti v knjižničnem sistemu 2016,
NUK, 9. november 2016

prof. dr. Primož Juznic

Oddelek za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo
Filozofska fakulteta

Zakonske spremembe

- Spremembe zakona o knjižničarstvu sprejete novembra 2015 so poleg drugega tudi spremenile način vstopa v profesijo.
- **Bibliotekarski izpit ni več preverjanje znanja, temveč preverjanje usposobljenosti za delo v profesiji.**

Bibliotekarski izpit

- Bibliotekarski izpit je pogoj za opravljanje strokovnega knjižničarskega dela v samostojni ali nesamostojni knjižnici ali drugi organizaciji na področju knjižnične dejavnosti.
- Pomembna je vloga mentorja

Mentor

Oseba, ki izvaja delo s kandidatom po določenem pisnem programu s področja knjižnične dejavnosti, kandidata vodi in mu svetuje ter ob tem nanj prenaša svoje znanje in spretnosti, mentor za strokovno usposabljanje za opravljanje bibliotekarskega izpita mora izpolnjevati določene pogoje (ki jih bo določil Pravilnik o bibliotekarskem izpitu (PBI))

Bistvena sprememba

- Strokovno usposabljanje se praviloma opravlja v knjižnici, kjer je kandidat zaposlen in poteka pod vodstvom mentorja.
- To je velika sprememba v slovenskem knjižničarstvu, ki jo moramo pričakati pripravljeni.
- PBI bo določil naloge mentorjev!
- Sprejeli naj bi ga še letos.

- Mentorstvo mora biti opravljeno kvalitetno in v obsegu, ki je potreben, da bo dosežen namen strokovnega usposabljanja.
- Zato se morajo mentorji stalno usposabljati

39.a člen ZKnj (izobrazba strokovnih knjižničarskih delavcev)

- Dela bibliotekarja pomočnika lahko opravlja, kdor ima najmanj visokošolsko izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih prve stopnje, oziroma raven izobrazbe, ki v skladu z zakonom ustreza izobrazbi prve stopnje, s področja bibliotekarstva.
- Dela bibliotekarja lahko opravlja, kdor ima najmanj visokošolsko izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih druge stopnje, oziroma raven izobrazbe, ki v skladu z zakonom ustreza izobrazbi druge stopnje, s področja bibliotekarstva.

- Dela bibliotekarja pomočnika in bibliotekarja lahko opravlja tudi, kdor ima izobrazbo:
 - z drugih področij in je opravil študijski program za izpopolnjevanje iz bibliotekarstva v obsegu najmanj 20 kreditnih točk po evropskem kreditnem prenosnem in zbirnem sistemu (v nadaljnjem besedilu: ECTS) iz vsaj naslednjih temeljnih vsebin: osnove bibliotekarstva in organizacija knjižnic, notranja organizacija in delo knjižnic ter informacijska služba in uporaba knjižničnega gradiva,
 - z drugih področij in mu je bilo v formalnem postopku pri akreditiranem visokoškolskem zavodu, ki izvaja javnoveljavni študijski program s področja bibliotekarstva, na podlagi opravljenih izobraževalnih vsebin in dokumentiranih dosežkov na področju knjižnične dejavnosti priznanih najmanj 20 kreditnih točk po ECTS iz teh temeljnih vsebin.

Spremembe

- S tem smo se približali pogojem, ki so že prej veljali za šolske knjižničarje.

Za šolske knjižnice je vstop v profesijo bil že prej reguliran in z novo zakonsko rešitvijo temu le sledimo.

Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI) v svojem 94. členu (Osnovna šola) piše : »Učitelj, knjižničar in svetovalni delavec morajo imeti izobrazbo ustrezne smeri in pedagoško izobrazbo.«

Enako velja za vse ravni šolstva, seveda razen za visoko šolstvo.

Odredbe za posamezne tipe šolstva (razen visokega)

- Pravilniki o izobrazbi učiteljev in drugih strokovnih delavcev, to natančneje določijo.

»Knjižničar je lahko, kdor je končal univerzitetni študijski program iz bibliotekarstva. Knjižničar je lahko tudi, kdor izpolnjuje pogoje za učitelja splošno izobraževalnih ali strokovno teoretičnih predmetov ali svetovalnega delavca in je opravil študijski program za izpopolnjevanje iz bibliotekarstva.«

Trdoživ samoupravni sporazum

- S spremembami zakona o knjižničarstvu preneha veljati samoupravni sporazum iz leta 1983.
- Danes je težko razumeti, zakaj je bilo za to potrebnega toliko časa.

Študijski program za izpopolnjevanje iz bibliotekarstva

Obravnavan in sprejet na 69. seji Nacionalnega sveta za knjižnično dejavnost (9.5. 2016).

Pripravila ga je delovna skupina, ki jo je imenoval Minister za kulturo.

Program za izpopolnjevanje iz bibliotekarstva je oblikovan tako, da so upoštevane usmeritve in priporočila za izobraževalne programe mednarodnega bibliotekarskega združenja IFLA ter združenja evropskih izobraževalnih ustanov s področja bibliotekarske in informacijske znanosti EUCLID in sledi zahtevam sodobne knjižnične dejavnosti.

Pri oblikovanju predloga so upoštevane tudi izkušnje Oddelka za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani s podobnim programom za izpopolnjevanje, ki je namenjen šolskim knjižničarjem. Program zagotavlja tudi fleksibilnost pri specialnih vsebinah (specifične zahteve glede na tip knjižnic ter potrebe specializiranih delovnih mest).

	KT	P	S	V	KU	ŠO	obvezni/izbirni
Obvezni predmeti							
Osnove bibliotekarstva in organizacija knjižnic	3	20	0	0	20	60	O
Sodobne informacijske sestavine knjižnične dejavnosti	3	17	0	8	25	60	O
Informacijski viri in storitve	3	20	0	0	20	60	O
Izgradnja knjižničnih zbirk	3	20	0	0	20	60	O
/Strokovna/ Obdelava knjižničnega gradiva	3	15	0	15	30	60	O
Uporabniki informacijskih virov in storitev	3	20	0	0	20	60	O

Izbirni predmeti							
Informacijsko opismenjevanje in bibliopedagoško delo	3	20	0	0	20	60	I
Upravljanje knjižnic	3	20	0	0	20	60	I
Specialno knjižničarstvo	3	5	15	0	20	60	I
Splošne knjižnice	3	5	15	0	20	60	I
Visokošolske knjižnice	3	5	15	0	20	60	I

KT = kreditne točke; P = predavanja; S = seminarji; V = vaje; KU = kontaktne ure; ŠO = študijska obveznost
Kandidat poleg obveznih predmetov izbere dva od izbirnih, to je skupaj 24 KT.